

Fram- tids- tro

Svenska kyrkan
SKARA PASTORAT

*Från Svenska kyrkan
till alla hushåll
i Skara pastorat
#3/2021*

*Så förbereds
allhelgona*
s 4

↑ **Hoppet som bär.**
I allhelgonatid väcks
frågor om livet och
döden. Vi har intervjuat
sjukhuspräst Héléna
Axelsson Eriksson om
såväl sorg och rädsla
som hopp. Sid 10.

*Vilka gravskick
finns det?*
s 7

Det kommer att bli **bra!**

Fönstret står öppet och rummet fylls av en svag kall bris som vittnar om att sommaren och värmen går mot sitt slut och att hösten står för dörren. Hösten som påminner oss om det enda riktigt givna. Att vi alla en dag ska dö. Trots att det är naturens givna gång att det en dag blir höst och vi gläntar på dörren till evigheten så talar vi hellre i termen *om jag dör än när jag dör*. När hösten i livet kommer med ålderdom, trötthet, måtnad och det naturliga bokslutet, blir döden ofta något vi förstår, rent förnuftsmässigt kan ta in och förstå. När kroppen inte längre orkar, kan döden till och med komma som en befrielse från lidande, trötthet och sjukdom. Vi anhöriga står kvar med sorg och saknad efter ett långt liv, ofta med många minnen. Det blir tomt.

MEN NÄR DÖDEN DRABBAR mitt i livet, av sjukdom, olycka eller till och med våld blir döden något som förändrar allt. Chockartat vänder den upp och ner på tillvaron. Vi står med fler frågor än svar och en djup smärta. *Varför*, ekar mellan de nu tomma väggarna som tidigare var rum för liv.

DÖDEN BERÖR OSS ALLA men det märkliga är att livet ofta framträder tydligare i närheten av döden. De dagar vi haft syns tydligare. En god vän som jag fått följa en

tid och som av sjukdom dött för tidigt sa att tacksamheten i livet aldrig varit så stor som i slutet. Han hade aldrig stannat upp och sett vad han hade, njutit av vad han åstadkommit, vad som getts honom förrän han förstod att det skulle ta slut.

Foto: John Fahnestock

DÄRFÖR SÄGER den kristna traditionen att vi skall minnas döden – så att vi lever här och nu. Tacksamma för att vi får finnas till och inte jagar efter det som inte har något evighetsvärde, utan stannar upp och ser det viktigaste, våra relationer och dem vi har runt omkring oss. Tar oss tid

för samtal och fördjupad gemenskap. Med varandra men också med Jesus, i bön och nattvarden, det heliga sakramentet. Jesus vill i helig Ande fördjupa sin närvaro i oss så att vi påminns om och blir trygga i att han som funnits i dödens väntrum före oss, gått rakt igenom smärta och död till uppståndelse är den som med sin hand för oss in i det eviga livet. Men redan här och nu får vi ta den hand Jesus sträcker oss till fördjupad gemenskap, förnyat hopp och löfte om evigt liv och en trotsig glädje som kommer av Gud, större än allt. Hur det livet är vet vi inte, men vi vågar säga i tillit till det kristna evighetshoppet; det kommer att bli bra!

Robert Lorentzon

Kyrkoherde i Skara pastorat och Domprost

Predikoturer och kalender hittar du på webben

✦ Predikoturer och andra aktiviteter hittar du på pastoratets hemsida: www.svenskakyrkan.se/skara. ■

Retreat på hemmaplan

✦ En möjlighet att prova vägledad bön under adventstid i din egen hemmamiljö. Retreaten är helt digital och pågår under 2–5/12. En halvtimme per dag för enskild bön över en given bibeltext samt möjlighet till tre enskilda samtal med en vägledare. Gemensam samling och avslutning på Zoom. Ingen kostnad. Begränsat antal deltagare. Anmälan senast 26/11 till brittmarie.hjerten@svenskakyrkan.se eller på tel 0511-265 10. ■

Foto: Johannes Frandsen/ikon

Dags att beställa vinterdekoration till graven

✦ Det finns möjlighet att beställa liggande granrisbukett inför allhelgonahelgen. Sista beställningsdag är 15/10 2021. Kontakta kyrkogårdsexpeditionen på tel 0511-265 40 eller e-post skara.kgf@svenskakyrkan.se. ■

Val av ledamöter till kyrkoråd och församlingsråd

✦ I höstens kyrkoval valdes kyrkofullmäktiges ledamöter i Skara pastorat. Då valdes även ledamöter till stiftsstyrelsen i Skara stift, liksom ledamöter till kyrkomötet, Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Nu ska det utses ledamöter till de lokala styrelserna: kyrkorådet och församlingsråden. Kyrkorådet är pastoratets styrelse och beslutar om ekonomi, budget, fastigheter med mera.

I varje församling finns ett församlingsråd vars ledamöter föreslås vid ett församlingsmöte i varje församling. Utifrån förslagen från församlingsmötena utser kyrkofullmäktige ledamöter och ersättare i församlingsråden. Alla som tillhör Svenska kyrkan i någon av pastoratets församlingar och är myndiga är valbara och kan föreslås. Man kan alltså bo i Valle församling och väljas till församlingsrådet i Ardala församling.

Församlingsrådets uppgifter är inte så

många, formellt. Det handlar om hur gudstjänstlivet och församlingslivet ska se ut i församlingen och att fastställa församlingskollektorna. Församlingsrådet har även yttranderätt innan kyrkofullmäktige beslutar om frågor som rör församlingen. Församlingsrådet utser även kyrkvårdar. Församlingsrådets uppdrag handlar också om att vara med och ta ansvar för de kyrkliga inventarierna.

Om man inte kan närvara vid församlingsmötet kan man lämna sina förslag till församlingsrådets ordförande innan nomineringsmötet så presenteras förslagen på mötet.

Öppna nomineringsmöten där kyrkotillhöriga kan delta:

Skara domkyrkoförsamling – Söndag 24/10 direkt efter högmässan i Skara domkyrka, dvs 12.30.

Ardala församling – Söndag 24/10 efter gudstjänsten i S:ta Annagården, dvs 12.30.

Valle församling – Söndag 24/10 direkt efter högmässan i Skärvs kyrka, dvs 12.30.

Så förbereds **allhelgona** på Marie kyrkogård

För teamet inom kyrkogårdsförvaltningen är den stundande allhelgonahelgen rolig och hektisk. Under förra hösten, 2020, gick vi ut med kameran och följde allt som händer på Marie kyrkogård under allhelgona, både innan besökarna kommer och på kvällen.

Text & foto:
John Fahlnaes

↑ Under allhelgonahelgen lyser tusentals lyktor och ljus upp kyrkogården. Ett sätt för oss levande att visa att våra döda nära och käras minne lever hos oss.

↑ Kyrkogårdsförvaltningens bil är ute och gör de sista förberedelserna. Besökarna börjar komma redan på fredag förmiddag.

↑ Teamwork. Anna Karlsson och Annelie Karlsson pyntar tältet där besökarna senare kan få en varm korv och något gott att dricka.

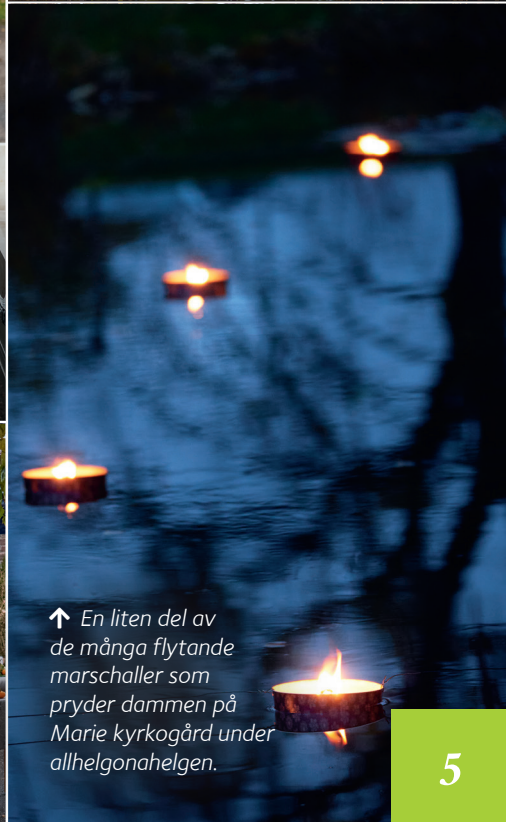
↑ Full fart överallt. Kollegorna Caroline Jonsson och Lena Janssons vägar korsas under fredagens hektiska förberedelser.

↑ På bilden nedanför denna syns ett antal flytande marschaller. På den här bilden kastar Jens Larsson ut den lina han sen använder för att bogsera ut marschallerna på dammen.

↑ Mycket körv går det åt under allhelgonahelgen. Johan Kellgren lastar av den första laddningen.

↑ En liten del av de många flytande marschaller som pryder dammen på Marie kyrkogård under allhelgonahelgen.

↑ Den elektriska ljusslingan kommer på plats vid korvtältet.

↑ Ingen möda sparas för att smycka och försköna kyrkogård och kapell inför allhelgona. Kompetensen i arbetslaget är stor och nästan allt är möjligt.

↑ Framåt kvällen tränger stämningsfull andlig körsång igenom höstkylan och värmer inombords. Domkyrkokören under ledning av Filip Södervall.

↑ En eldkorg värmer besökare under den lite ruggiga eftermiddagen och kvällen på alla helgons afton.

↑ Anders Johansson, som är vaktmästare i Marie begravningskapell, tänder det stora Kristusljuset i ljusbåren.

↑ Stor efterfrågan på något att äta och dricka. Det är full aktivitet i tältet hela dagen och kvällen. Tur att man är många och hjälps åt.

En rundtur bland **gravskicken**

Till kyrkogården är alla välkomna, levande, döda, människor av olika trosuppfattningar och icke troende. Men hur fungerar det rent praktiskt? Vilka är gravskicken? Måste jag sköta om min grav? Kostar det pengar att begravas?

Text & foto: John Fahlnaes

Kyrkogårdar är platser som både rymmer känslor och väcker känslor. En plats för våra döda, men i hög grad även en plats för oss levande. I Skara pastorat finns inte mindre än 16 kyrkogårdar som året runt vårdas och administreras av kyrkogårdsförvaltningen, som är en del av Svenska kyrkans organisation. Kansliet ligger på Marie kyrkogård, som är belägen strax utanför centrala Skara.

Vi träffar Linda Florin, som tillsammans med sin kollega Annelie Karlsson ansvarar för kansliet. Hit ringer många människor varje år. En kyrkogård är på inget sätt en död plats, utan tvärtom en plats som engagerar och kan spela stor roll i enskilda människors liv.

– Man vet aldrig vad som dyker upp

↑ Linda Florin arbetar på kyrkogårdsförvaltningens kansli på Marie kyrkogård i Skara. Linda guidar oss runt på kyrkogården med alla sina olika gravskick och berättar om vad det egentligen kostar att begravas.

under en arbetsdag. Folk som ringer hit kan vara ledsna eller arga eller glada. Man får möta människor i många olika sinnesstämningar, så man behöver vara bra på att kunna känna in läget lite när man arbetar här, berättar Linda.

Att visa medkänsla, tålamod och förståelse är en viktig del i hur Linda bemöter de som ringer in till henne.

– Kanske ringer någon in och är arg eller ledsen för att gräset är lite för högt på en viss plats. Då kan jag tänka att det kanske ibland inte bara är det höga gräset det handlar om, utan att det finns något annat som inte är riktigt bra, berättar Linda.

– Men lika ofta får vi höra positiva saker, att vi har de finaste kyrkogårdarna, så det är

Kistgrav

För jordbegravning. Urnor kan gravsättas i befintlig kistgrav. Stående eller liggande sten. Man planterar och sköter om graven själv.

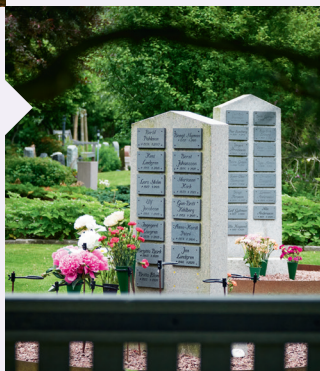
Minneslund

Anonym. Ingen gravrätt. Ett gemensamt gravområde. Anhöriga får inte vara med vid urnsättningen. Ljus och blommor kan sättas på en gemensam anvisad plats.

Askgravlund

Ingen gravrätt. Ett gemensamt gravområde. Inte anonym. Anhöriga får vara med vid urnsättning. Namnplatta. Ljus och blommor kan sättas på en gemensam plats.

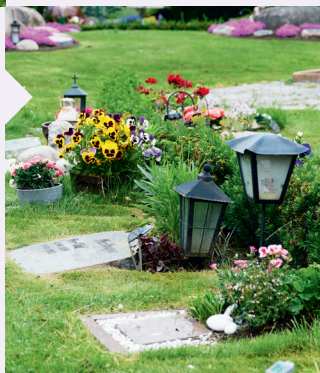
Askgravplats

En egen liten liggande gravsten i en liten rabatt. Man kan även plocka en egen sten i naturen. Sköts av kyrkogårdsförvaltningen genom obligatoriskt skötselavtal. Plats för 2–4 urnor.

Urngrav

Stående eller liggande sten. Man planterar och sköter om graven själv. Ser likadant ut som kistgrav. Plats för 4–8 (eller fler) urnor.

verkligen både och, säger Linda.

Linda tar med mig på en tur runt Marie kyrkogård. Det är vackert och stundtals gripande. Här finns ett gravkvarter särskilt för barn. Föräldrar som förlorat ett barn vill ibland att barnet ska få vara med andra barn, även efter livet. En kyrkogård är en bra plats även för oss levande att vistas på. Här vidgas tanken, det oväsentliga sorteras bort och livets viktiga frågor hamnar främst. Det märks också att personalen på kyrkogårdsförvaltningen verkligen tänker framåt och har omsorg om alla som vänder sig till dem med sina frågor. Hjärtat är med.

Alla får begravas på kyrkogården

Man behöver inte tillhöra något trossamfund för att få begravas på en kyrkogård.

– Detta är ju begravningsverksamheten och har egentligen ingenting med kyrkan att göra, även om det är kyrkan som driver den. En del tror att om man går ur kyrkan behöver man inte betala någonting. Men begravningsavgiften kommer man inte ifrån. För år 2021 är den 25,3 öre per hundralapp.

– Kremering, transport av stoftet från det att Svenska kyrkan tagit emot det, och gravsättning kostar ingenting utöver detta. Även gravrätten, som varar i 25 år, ingår. Man får även använda vårt kapell utan extra kostnad. Och efter 25 år får man ett brev från mig med frågan om man vill förlänga gravrätten och då kostar det 500 kronor för 15 år.

– Sen kan kostnader tillkomma för sådant som begravningsentreprenörerna tar betalt för, såsom kista eller urna, blommor, deras arbetstid, dödsannons och liknande som förekommer i samband med en begravning.

– Många blandar ihop gravrätt med gravskötsel. Men gravrätten har ju ingenting med skötseln att göra. Många ringer

och säger "jag sköter om graven själv från och med nu". Men de 500 kronorna för 15 år efter de första 25 åren är mer som en slags "hyra" för marken.

Den som dessutom är medlem i Svenska kyrkan och betalar kyrkoavgift har rätt att få en begravning med präst och musiker i en församlingskyrka, inklusive processionsbärning, utan några extra kostnader.

Kan hjälpa till med skötseln

I begravningslagen står det att en grav måste hållas "i vårdat och värdigt skick".

– Så om det är alldeles för ovårdat på en grav så får man också ett brev från mig, med ett foto på graven och en hälsning om att det nu är dags att se till att graven snyggas till lite, säger Linda.

– Sen kan man också låta oss sköta om graven mot en kostnad. Vi kan göra hur mycket – eller hur lite – som helst. Det minsta är något som kallas "gräspus". Då trimmar vi runt gravsten och planteringsyta och tar bort vissna blommor i vas, ljus och vinterdekorationer.

– Motsatsen är ju när vi sköter allt. Då är det ju en grundskötsel där vi vattnar, rensar och trimmar och gödslar. Sen har man kanske vårplantering, sommarplantering, höstplantering och vinterdekoration, kanske blombuketter vid särskilda datum, ljusständning. Men man väljer ju själv hur mycket eller lite hjälp man vill ha. Du kan ju välja att bara ha en sommarplantering.

– Det vanligaste är en skötsel som inte inkluderar blombuketter och ljusständning. Då ingår en grundskötsel vår, sommar, höst och vinterdekoration. På en normalstor planteringsyta som är ungefär 60 gånger 40 centimeter så landar kostnaden på ungefär 900 kronor per år, avslutar Linda. ■

↑ Jamal Janine, ordförande i Islamisk begravning i Skaraborg, imam Mohammed Osman från Skara och imam Mohammed Yasser el Masri, från Lidköping vid några av gravarna i det muslimska gravkvarteret.

Nytt muslimskt gravkvarter

På Marie kyrkogård i Skara finns även ett gravkvarter avsett för muslimsk begravning. En vacker plats med ett bra läge på kyrkogården, där vi också träffar tre företrädare för det muslimska samfundet i bygden.

– Platsen för det muslimska gravkvarteret passar bra eftersom vi här kan begrava våra döda med huvudet vänt mot Mekka, berättar Jamal Janine, som är ordförande i Islamisk begravning i Skaraborg.

– Vi har även möjlighet att använda kapellet på kyrkogården om vi behöver det, berättar Jamal.

Jamal berättar att man fått ett mycket bra bemötande av kyrkogårdsförvaltningen och även från en lokal begravningsbyrå som hjälper till med det praktiska.

– Vi lämnar den dödes personnummer och de fixar allt och det är aldrig något bekymmer. Vi är hundra procent nöjda.

Jamal berättar att såväl kyrkogårdsförvaltningen som begravningsentreprenören alltid gör sitt yttersta för att genomföra begravningen så snabbt som möjligt.

– De hjälper direkt. Vi är jättenöjda, tillägger imam Osman, som är Imam i Skara, med eftertryck.

Enligt islamisk lag ska den döde helst begravas inom ett dygn. Riktigt så snabb hantering är av olika skäl inte möjlig här i Sverige. Men oftast sker begravningen inom två-tre dagar, såvida det inte kommer en helg emellan och myndigheterna har stängt.

Imam Mohammed Yasser el Masri är företrädare för sunnimuslimerna i hela Skaraborg. Inför en begravning hjälper några närstående till att tvätta kroppen och man ber böner för den döde, allt under överinseende av imam Mohammed Yasser el Masri. Därefter läggs den döde i en vanlig kista och allt är klart för jordfästningen. När imam Mohammed Yasser el Masri förklarar hur en muslimsk begravning går till tonar bilden fram att det inte är så stor skillnad mot en vanlig svensk-kyrklig begravning. Man håller tal om den avlidne, man ber en bön, man tar stor hänsyn till och tröstar de anhöriga och man talar om hur Gud, Allah, söker försoning med alla människor.

Hoppet som bär

I allhelgonatid väcks frågor om livet och döden. Vi tänker på nära och kära vi saknar. Kanske reflekterar vi över vår egen död. I alla tider har kyrkan kunnat erbjuda ett hopp som bär, ett ljus och ett sätt att tänka som bär oss genom rädsla, sorg och ångest.

Text: John Fahlnaes

Det är en ljuvlig sommardag i början av juli när jag träffar Hélena Axelson Eriksson, sedan tjugo år sjukhuspräst på Skaraborgs sjukhus i Skövde. Många läsare av Framtidstro känner säkert igen Hélena, eftersom hon under ett antal år var kyrkoherde i Varnhem.

Hélena tar emot mig och min fotograf med ett varmt leende och bjuder på nybakade bullar. Runt hennes hus i Varnhem växer en enastående trädgård som under vårt besök sjuder av liv och växtkraft. I trädgårdens kant står ett stort och mycket välskött växthus och vi går in genom glasdörren och sätter oss vid det lilla bordet längst in.

Jag slås av att det är en väldigt passande miljö för att göra en intervju på temat "hoppet som bär". Trädgårdens liv är cykliskt. På hösten vissnar växterna. Under en kort sommar har de spridit glädje, väldoft

och livskraft, men så försvinner de. Visste man inte att det efter vintern så småningom kommer en ny vår, skulle man lätt kunna bli nedstämd när allt det vackra som man uppskattade så mycket bara försvinner.

Ljuset i mörkret

I denna utgåva av *Framtidstro* handlar mycket om allhelgonahelgen, kyrkogården och olika gravskick. En tid för att tända ljus, minnas och kanske sörja. Det kan möjligen vila något lite dystert och vemodigt över tidningen. Det är förstås precis som det ska; vilken tur att det finns en särskild helg på året då vi verkligen kan ägna våra tankar åt nära och kära som gått vidare.

Samtidigt – för den som är kristen är döden inte bara ett stopp, ett hot, en sorg. Döden är en transition, en övergång, en port in i en fortsättning. Bortom döden finns

← Héléna Axelsson Eriksson är sedan 20 år sjukhuspräst på Skaraborgs sjukhus i Skövde och har lång erfarenhet av att möta människor i nöd och sorg. "Vi vårdar en kroppsdel som inte syns... själen", berättar Héléna.

också ett hopp och i denna utgåva ville vi sätta ljuset på just det hoppet, att det finns ett hopp som bär och att kyrkan alltid står för detta positiva budskap.

Därför sitter vi nu i växthuset med Héléna. Många års erfarenhet som sjukhuspräst innebär att hon, mer än de flesta, har fått möta människor i livets slut och deras anhöriga. Varit med dem i deras nöd, rädsla, saknad och sorg. Ändå är Héléna själv en sprudlande person, vänlig och glad och samtidigt eftertänksam, inlyssnande och full av spännande kunskaper och erfarenheter som hon är ivrig att dela med sig av.

Vårdar en kroppsdel som inte syns

Jag börjar med att fråga Héléna om hennes erfarenheter från sjukhuset. Vad har det för betydelse för patienterna att kyrkan finns närvarande?

– Just detta med att bli *sedd* är något som många har glädje av. Att vi på ett professionellt sätt ser... *själen*. Kyrkan vårdar en kroppsdel som inte syns! Det är vårt uppdrag, säger Héléna.

Sjukhuskyrkan har sina rötter i kloster-väsendet. Munkarna tog hit medicinskt kunnande från Europa. Så småningom uppstod ett lasarett – ordet kommer från bibelns berättelse om Lasarus – och till sist tog landstinget över verksamheten.

– Först var sjukhuset hos kyrkan och nu är kyrkan på sjukhuset. Så den andliga delen av vården har varit nära sjukvården hela tiden.

Att slippa känna sig övergiven

Héléna har under sina många år som sjukhuspräst bevittnat många olika slags lidanden. Sorg, rädsla, saknad, ångest. Jag frågar henne vilken roll en gudstro kan spela när

en människa går igenom ett lidande?

– Det är ju inte så att den som tror på Gud och Jesus slipper lidandet. Men den som tror kan veta att han eller hon inte är *övergiven*. I sjukhuskyrkan vet vi att en patient klarar de svåraste trauman så länge man inte blir övergiven. Det kan också vara ett uppdrag till oss som kyrka – att inte överge.

– Och Jesus överger oss inte. Han delade allt vårt lidande och alla våra motgångar innan vi själva drabbades.

– Vi tror ju på en Gud som *väljer* att dö och som till och med är *rädd* för att dö. Vi tror på en Gud som *vet* hur det är att lida. Det tänker jag ofta på när jag arbetar, att det är den Guden vi tror på. En Gud som inte överger oss, men som inte heller lovar oss kroppslig hälsa och framgång.

Livet efter detta

För kristna innebär ju tron på Gud även tron på ett evigt liv. Jag frågar Héléna om hur hon, som i många år arbetat i gränslandet mellan livet och döden, ser på frågan om det eviga livet.

– Att vi ska mötas igen och att vi ska kunna känna igen varandra är ju något troende pratar om. Men jag har även träffat många människor som varken har en uttalad gudstro eller är kristna, som ändå tror att vi en gång ska träffas igen på något sätt. Man *vill* träffa sin familj igen. Det här handlar ju om att våra relationsband är så starka i livet och hur viktigt det är att vårda dessa band medan vi lever. Hur viktigt det är att vara *tacksam* för just dessa band.

"I min faders hus finns många rum"

Hur är då livet efter detta? Går det att beskriva på något sätt? Jag är nyfiken på hur

Foto: Jens Fohlhøes

Foto: Jens Fohlhøes

↑ – När vi gör en förlust då hamnar vi i sorg. Det är den normala reaktionen, som vi behöver. Den kommer till oss och hjälper oss att bearbeta det som vi är med om, berättar Hélena.

Hélena som troende och präst reflekterar kring frågan om tillvaron efter detta livet.

– Vi vet ju inte, utan det här är ju något som vi omfattar med vår tro, säger Hélena.

– För mig är livet efter detta som i det bibelord jag använder på alla begravningsgudstjänster och som är hämtat ur Johannesevangeliets fjortonde kapitel: *I min faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er? Och om jag nu går bort och bereder plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig, för att också ni skall vara där jag är.*

Den mystiska övergången

Just övergången från denna värld till nästa, övergången från vår sårbara och dödliga kropp här på jorden till ett annat existensstillstånd är förstås omöjligt att beskriva på ett enkelt sätt. Vissa saker går inte att mäta, väga eller räkna. Som mångårig präst är Hélena förstås mycket väl medveten om ämnets svårighetsgrad. Men den långa erfarenheten innebär också att hon har verktyg för att plocka ned de stora frågorna på en begriplig nivå, för plötsligt berättar hon om en barnbok hon tycker mycket om, som

↑ Hélena menar att skillnaden inte är så stor mellan troende och icke troende när det kommer till de existentiella och andliga frågorna. Hos båda finns en längtan efter någonting.

heter *Larver och trollsländor*. En bok skriven med syftet att förklara vad döden är för yngre barn.

– Där finns en berättelse om den lilla dammen "Dyn". Nere i dammens vatten simmar alla larverna omkring. Rätt vad det är så är det en larv som kryper upp för stjälken på ett näckrosblad och försvinner högt däruppe. Alla undrar förstås vad som egentligen hände med larven. Och så händer det en gång till och ännu en gång undrar alla. Så småningom samlas alla larverna till ett rådslag. Man bestämmer att nästa larv som kryper upp måste komma tillbaka och berätta om vad som egentligen finns däruppe. Så kommer dagen då det är dags för nästa larv att klättra upp för stjälken. Väl på plats däruppe på näckrosbladet lägger sig larven ned och somnar... för att så småningom vakna upp som en trollslända!

I döden förvandlar Jesus oss

Det finns något som går att förstå över den berättelsen: döden som en förvandlingens stund.

– Jag förstår ju att verkligheten inte är som i den här sagan. Och att trollsländan

förstås inte kan åka ned under vattnet och berätta för larverna hur det är "däruppe".

Men för Hélena har sagan ändå bäring på vad livet efter detta faktiskt handlar om.

– Berättelsen påminner mig om en text som finns i bibelns Filippobrev och som handlar om "härlighetskroppen": *Vårt hemland är himlen, och därifrån väntar vi också den som skall rädda oss, herren Jesus Kristus. Han skall förvandla den kropp vi har i vår ringhet så att den blir lik den kropp han har i sin härlighet, ty han har kraft att lägga allt under sig.* (Fil 3:20–21).

Hur närmar man sig en egen tro?

Att känna sig sedd. Att få hjälp i nöden. Att få lov att tacka. En tro på Gud kan alltså vara något som är till stor hjälp för oss människor på resan genom livet. Men om jag nu ännu inte har en tro, hur gör jag för att närma mig Gud ändå?

– Då tänker jag att man ska sätta sig ned och känna efter var jag är just nu, vem jag är och hur livet ser ut runt omkring mig. Kanske tänka på mina nära och kära och fundera på vad min uppgift i livet är och om den uppgiften kan vara mig *given*? Man kan få tänka att man lever i Guds omsorg. Tänker man så kanske man även känner att man vill tacka för saker i livet och då har man tagit ett steg närmare tron. Och då kom ju det att handla om oss som har det ganska bra. Men Gud vill vara med mig, också om jag är arg och känner mig tom, rädd eller övergiven. Tillsammans

med Gud får vi vara ledsna, ilska och annat som kan upplevas negativt. Det skrämmer inte Gud. Men vi kanske inte förstår det förrän senare.

"Psalmboken är outstanding"

Finns det någon hjälp eller vägledning att få på vägen till en egen tro?

– Ja, absolut. Bibeln är ju inte jättelätt att läsa, men psalmboken, den är underbar!

Psalmboken är outstanding om man vill ha en religiös text. Den är full med texter som är fulla med hopp ur det kristna perspektivet.

– Sen kan jag även rekommendera bönböcker, som till exempel "Tradition och Liv" (Verbum, reds anm). I just den kan man bland annat läsa om hur Martin Luther skriver mycket vackert om uppståndelsen: *Guds löfte om uppståndelsen är skrivet inte bara i böcker, utan i vart och ett av vårens blad.*

↑ För den som vill söka sig trons väg rekommenderar Hélena Den svenska psalmboken och även olika böcker för bön och andakt.

Med de vackra raderna lämnar vi Hélena i det ombonade växthuset i hennes fina trädgård. När den här utgåvan av Framtidstro kommer ut har det nästan hunnit bli oktober. De flesta blommor har vissnat och löven börjar lämna träden. Det går mot höst och blir svalare och mörkare. Vad kan passa bättre i denna tid än att dra sig till minnes Luthers ord om uppståndelsen och vårens blad? Det hoppet, om återfödelsen, hjälper oss genom vintern. Samma hopp om återfödelse, hjälper oss också genom livets skiften. Ett hopp som ger liv, ett hopp som bär. ■

Varnhems klosterkyrka stängd för antikvarisk städning

✍ Från september 2021 till påsken 2022 är klosterkyrkan stängd för antikvarisk städning. Återöppnande planeras till påskdagen 17/4. Under denna period är Skärvs kyrka huvudkyrka i Valle församling. ■

Foto: Judith Fagrell

Bibelstudier i Valle församling

✍ Vi läser och har fördjupande bibelsamtal utifrån olika teman. Ingen anmälan, tillfällena är fristående så du kan vara med när det passar dig.

Tid: följande onsdagar kl 19 i Axvalls församlingshem:

13/10 – Rättfärdiggörelse och helgelse

10/11 – Andens gåvor

8/12 – Trons frukter

Ledare: Judith Fagrell

Kontakt och frågor:

judith.fagrell@svenskakyrkan.se

eller tel 0733-15 23 87. ■

Foto: Maria Larsson

Retreatdag i Axvalls församlingshem

✍ En dag för meditation, läsning, promenad, vila, mässa och enskilt samtal för den som önskar. Kostnad 100 kr.

Tid: Lördag 30/11 kl 9–18.

Anmälan: senast 8/11 till

brittmarie.hjerten@svenskakyrkan.se

eller tel 0511-265 10. ■

Messy Church i Axvall

✍ Gemenskap, pyssel, andakt och kvällsmat för alla åldrar. Barn kommer tillsammans med vuxen.

Tid: Fredag 24/9, 22/10 och 26/11 kl 17–19

Plats: Axvalls församlingshem.

Anmälan: OBS! Begränsat antal platser p g a covid-situationen. Anmälan till Sara Kivimäe tel 0511-265 18, sms 0705-082946, e-post sara.kivimae@svenskakyrkan.se. Din anmälan är mottagen när du fått bekräftelse. ■

Tidningen Framtidstro distribueras som ODR samhällsinformation till alla hushåll i Skara pastorat.

Ansvarig utgivare: Robert Lorentzon, domprost, robert.lorentzon@svenskakyrkan.se

Projektkoordinator/redaktör: John Fahlnaes, Åttonde Huset AB, john.fahlnaes@svenskakyrkan.se

Bild omslag: Bilden föreställer Héléna Axelsson Eriksson, se reportage i tidningen. Fotograf, John Fahlnaes

Citat ur bibel och psalmbok: Bibeltexter är hämtade ur Bibel 2000 © Svenska Bibelsällskapet.

Citerade psalmverser är hämtade ur Den Svenska Psalmboken, utgiven av Verbum.

Kontakt, pastoratet: Skara pastorat, Malmgatan 3, 532 31 Skara. Telefon, expedition: 0511-265 00

Hemsida: Ibland ändras tider och platser i pastoratets gudstjänster, konserter, möten och andra evenemang. För aktuell information, se vår hemsida www.svenskakyrkan.se/skara

Foto: Privat

Ny kontor i Ardala

✂ Skara pastorat har glädjen att presentera Magnus Lundberg, ny kontor i Ardala församling. Söndag 17/10 kl 11 välkomnas Magnus i gudstjänsten i S:ta Annagården. ■

Kvällsmat för alla

✂ En gång i månaden möts vi i S:ta Annagården för en enklare gudstjänst, mat och pyssel.

Tid: Välkommen torsdagarna 28/10, 25/11 och 16/12 kl 18. ■

Stor och Liten i Ardala

✂ Välkommen till kyrkans öppna förskola, torsdagar kl 10–12 i S:ta Annagården. ■

Foto: Eigenly369/Shutterstock

Sy- och stickgrupper i Ardala

✂ **Härlunda kyrkliga symöte** träffas i Bjärklundagården. **Tid:** sista måndagen i månaden. Drop-in från kl 18.

Stickcafé i S:ta Annagården. **Tid:** onsdagar kl 13.30–15.30, start 15/9. ■

Foto: Eva Johansson

Diakonalt projekt i Ardala församling

✂ Ardala församling genomför under året ett diakonalt projekt för barn och familjer i församlingen, grundat på fondpengar från Stiftelsen Frans August Lindgrens donationsfond.

Två temadagar planeras i slutet av september för Ardalaskolans elever årskurs 1–6. Temat på dagarna är Gyllene regeln och eleverna får tillfälle att i mindre grupper göra övningar och lekar kring olika sätt att förhålla sig till varandra och sig själva.

För föräldrar till elever på Ardalaskolan planeras också en föreläsning den 26/10. Beteendevetare och föräldrautbildare Petra Krantz Lindgren besöker skolan och föreläser på ämnet ”Så blir du en pratbar vuxen – om förtrolighet och tillit i kommunikation med barn”. Där presenteras bland annat stöd och redskap för att forma önskvärda relationer till de barn man möter, vilka kommunikationsmisstag som är vanliga och hur man kan stötta barn med problem.

Drivande i projektet är församlingsassistent Hanna Vidarsson, diakon Ingela Tidqvist Karlén och församlingspedagog Eva Johansson, med mycket gott samarbete av personal på Ardalaskolan och medlemmar i församlingen. ■

Allhelgonahelgen 5–7/11

Allhelgona i pastoratets kyrkor

Kyrkorna planeras vara öppna 5–7/11. För information, se Skara pastorats hemsida och annonsering veckan före allhelgonahelgen.

Öppet i Marie begravningskapell

Fredag 5/11 kl 16–19

Lördag 6/11 kl 14–19

Marie begravningskapell är öppet för ljusständning och en stilla stund. Musik och sång till eftertanke planeras i eller utanför Marie begravningskapell fredag och lördag under öppettiden. Kaffe, saft och korv med bröd serveras utanför Marie begravningskapell.

Präst, diakon och expedition finns på plats för information och samtal.

Presenningsikoner i Skara domkyrka

Prästen Mats Hermansson målar inte ikoner. Ändå kallas hans konstverk "Presenningsikoner", eftersom bilderna är ikoninspirerade. På slitna presenningar skapar Mats form, känsla och färger från ikonernas värld. De gamla presenningarna är slitna och härjade, lagade och lappade, ett fint och vackert hantverk.

– Det känns angeläget att säga tydligt att jag inte målar ikoner. Däremot är jag sedan ungdom fascinerad av ikonmåleriet. Den östliga kyrkans rika bildspråk är inspirerande att ta spjörn emot.

– Jag tar till mig en del av det klassiska ikonmåleriets lagbundenhet men bearbetar det genom att bryta upp, utelämnar, möblerar om. Jag lånar »

Foto: Mats Hermansson

Foto: Mats Hermansson

» lite här och där, vrider till det, lyfter fram detaljer och strävar mot det enkla. Syftet är att skapa en vacker bildbrygd med läkande och lugnande inverkan på människor, berättar Mats.

Han fastnar ofta för ikonbildens händer. Han lyfter ofta ut dem och beskär runt omkring. Händer som välsignar, vinkar, hälsar, uttrycker omtanke och bryr sig, menar Mats. Händerna är liksom fortsättningen på vårt böneliv.

Plats: Skara Domkyrka

Tid: Utställningen pågår från 16/10, då Skaras kulturvecka startar, fram till Domsöndagen 22/11.

Vernissage: söndagen den 17/10 efter högmässan. Mats predikar i högmässan kl 11.